

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 1189

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 7 decembrie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 685 din 30 septembrie 2020 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Legea pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic	2–7
Decizia nr. 688 din 6 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România	8–10
Decizia nr. 737 din 8 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici	10–13
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
211. — Ordonanță de urgență privind prelungirea aplicării unor măsuri de protecție socială adoptate în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă.....	14–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 685**

din 30 septembrie 2020

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Legea pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.969 din 21 august 2020 și constituie obiectul Dosarului nr. 1.374A/2020.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susține că legea criticată contravine art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, art. 126 alin. (6) privind controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, art. 136 alin. (3) și (4) referitoare la bunurile proprietate publică, precum și art. 147 alin. (4) din Constituție.

4. Se arată că prevederile art. I pct. 2 din legea criticată modifică dispozițiile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, instituind, în esență, excepții de la regula restituirii în natură a terenurilor forestiere pe vechile amplasamente. În acest sens se susține că, dacă în ceea ce privește situația terenurilor care au fost în proprietatea statului înainte de anul 1948 se prevede parcurgerea procedurii de trecere a terenurilor din domeniul public al statului în cel privat al acestuia, în cazul terenurilor care au intrat în proprietatea statului după anul 1948, norma cuprinsă în teza a III-a a alin. (1) al art. 13 din Legea nr. 165/2013 este neclară, întrucât din redactarea acesteia rezultă că ar fi posibilă trecerea de drept a terenurilor din domeniul public în cel privat al statului, fără parcurgerea unei proceduri administrative de trecere interdomenială, ceea ce contravine dispozițiilor Codului administrativ ce prevăd parcurgerea unei proceduri administrative de trecere a unui bun din domeniul public al statului în cel privat al acestuia și, implicit, celor ale art. 1 alin. (5) din Constituție. Pe de altă parte, din redactarea normei criticate rezultă că restituirea terenurilor forestiere aflate, la data soluționării cererii, în domeniul public al statului și care sunt în mod intrinsec afectate unei utilități publice se va face direct din domeniul public al statului, ceea ce contravine dispozițiilor art. 136 alin. (4) din Constituție, precum și celor din Codul civil, potrivit cărora bunurile proprietate publică sunt inalienabile.

5. Autorul obiecției mai arată că, potrivit prevederilor art. I pct. 2 [cu referire la art. 13 alin. (1) teza a treia] din legea criticată, restituirea terenurilor forestiere care au intrat în

proprietatea statului după anul 1948 se face de către comisiile locale și județene de fond funciar, respectiv de către Comisia de fond funciar a municipiului București, în temeiul prevederilor legale în vigoare. Pe de altă parte, potrivit art. I pct. 1 din legea criticată, care modifică art. 6 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, se instituie o procedură de trecere din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia a terenurilor forestiere care au fost în proprietatea statului înainte de anul 1948 și care fac obiectul reconstituirii dreptului de proprietate, procedură ce va fi demarată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, la propunerea comisiilor județene de fond funciar sau, după caz, a Comisiei de fond funciar a municipiului București.

6. Astfel, se arată că, prin faptul că prevederile art. I pct. 2 [cu referire la art. 13 alin. (1) teza a treia din Legea nr. 165/2013] din legea criticată nu fac trimitere la art. 6 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin legea criticată, acestea reprezintă norme neclare și lipsite de previzibilitate, care permit interpretarea că pentru terenurile intrate în proprietatea statului după anul 1948 nu va mai fi necesar transferul interdomenial, prealabil retrocedării—similar terenurilor forestiere care s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948 (teza a II-a a alin. (1) al art. 13 din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din legea criticată), ceea ce contravine dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție referitor la principiul legalității.

7. Se mai susține că, în Avizul Consiliului Legislativ nr. 984 din 6 decembrie 2019, referitor la propunerea legislativă privind unele măsuri pentru deblocarea procesului de restituire a terenurilor către foștii proprietari, se arată că norma cuprinsă în art. 13 alin. (1) teza a treia din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată, permite trecerea direct în proprietatea privată a statului a terenurilor forestiere aflate în domeniul public al statului, ceea ce contravine dezlegărilor de principiu date de instanța de contencios constituțional prin Decizia nr. 395 din 13 iunie 2017. În această decizie, Curtea Constituțională a reținut că prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care restituirea terenurilor forestiere aparținând domeniului public al statului se realizează numai după trecerea prealabilă a acestor terenuri în domeniul privat al statului, în condițiile legii.

8. Autorul obiecției mai susține că prevederile art. I pct. 2 [cu referire la art. 13 alin. (1) teza a treia din Legea nr. 165/2013] din legea criticată au un conținut neclar și lipsit de previzibilitate, deoarece nu trimit în mod expres la art. 6 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din legea criticată, care instituie o procedură de trecere din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia a terenurilor forestiere care au fost în proprietatea statului înainte de anul 1948, iar această neclaritate conduce la interpretări contrare normelor și principiilor constituționale. Astfel, interpretarea potrivit căreia art. 13 alin. (1) teza a treia din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din legea criticată, reglementează o dezafectare *ope legis* a bunurilor din domeniul public al statului, prin trecerea respectivelor terenuri forestiere în

domeniul privat, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate în favoarea foștilor proprietari, contravine dispozițiilor art. 361 din Codul administrativ, care nu prevăd o trecere de drept a unui bun din domeniul public în cel privat al statului. De altfel, nici art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia nu prevede o astfel de posibilitate. Se mai susține că, în vederea stabilirii regimului juridic aplicabil bunurilor în cauză, momentul de reper îl constituie data soluționării cererii de retrocedare. Astfel, cererea va putea fi direct soluționată favorabil numai în situația în care bunurile sunt în domeniul privat al statului, iar în măsura în care acestea fac parte din domeniul public, este necesară parcurgerea procedurii administrative de transfer interdomenial.

9. Totodată, se mai susține că prevederile art. 1 pct. 2 din legea criticată, cu referire la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, contravin dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Constituție, deoarece, așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, paragraful 180), transferul interdomenial *ope legis* ludează și controlul judecătoresc asupra actelor administrative (hotărâri de Guvern) de trecere a bunurilor respective din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia, în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, control garantat prin art. 126 alin. (6) din Constituție.

10. Autorul obiecției mai susține că, în acord cu prevederile art. 136 alin. (4) teza întâi din Constituție, ale art. 861 alin. (1) și art. 864 din Codul civil, bunurile proprietate publică nu pot fi înstrăinate decât după parcurgerea unei proceduri legale care să asigure posibilitatea statului de a stinge regimul de proprietate publică, prin trecerea bunului în cauză din proprietatea publică a statului în cea privată a acestuia. Aplicarea acestui mecanism cunoaște două limitări, respectiv în situațiile în care bunul face parte din proprietatea publică exclusivă, potrivit Constituției, sau în situațiile în care legea interzice expres trecerea anumitor bunuri în proprietatea privată a statului. În acest sens, se arată că, potrivit art. 34 din Codul silvic, „terenurile forestiere proprietate publică a statului nu fac obiectul constituirii dreptului de proprietate sau al vreunui dezmembrământ al acestuia”, astfel încât este necesară trecerea terenurilor forestiere respective din proprietatea publică a statului în proprietatea sa privată, anterior atribuirii acestor terenuri în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice, în condițiile Legii nr. 165/2013. Astfel, având în vedere că, potrivit art. 136 alin. (3) din Constituție, precum și în temeiul Codului silvic, terenurile forestiere nu fac obiectul exclusiv al proprietății publice, acestea pot fi destinate reconstituirii dreptului de proprietate privată în condițiile legii speciale, însă numai după trecerea lor în domeniul privat al statului, păstrându-se astfel un just echilibru între protecția drepturilor foștilor proprietari și realizarea interesului general al societății în apărarea și garantarea dreptului de proprietate publică al statului, în acord cu principiile enunțate în art. 2 din Legea nr. 165/2013.

11. În concluzie, autorul obiecției arată că norma criticată — ce permite reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra unui teren forestier aflat, la data soluționării cererii, în domeniul public al statului, și care este în mod intrinsec afectat unei utilități publice — contravine atât dispozițiilor art. 136 alin. (2) și (4) din Legea fundamentală, prin afectarea regimului juridic al dreptului de proprietate publică, cât și dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitoare la respectarea Constituției și a supremației sale.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

13. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție se arată că principiul legalității impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și previzibile. În acest context se invocă jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la exigențele de calitate a legii.

15. Referitor la sesizarea Președintelui României prin care se susține că teza a III-a a alin. (1) al art. 13 din Legea nr. 165/2013 ar fi neclară, în sensul că din redactarea acesteia rezultă imposibilitatea trecerii de drept a terenurilor din domeniul public în cel privat al statului, fără parcurgerea unei proceduri administrative de trecere interdomenială, așa cum este prevăzut de Codul administrativ, se arată că, în practică, începând cu anul 1991, autoritățile competente, respectiv comisiile județene de fond funciar, au reconstituit dreptul de proprietate asupra terenurilor forestiere care făcuseră obiectul naționalizării fără ca, în prealabil, să se fi aprobat, prin hotărâre de Guvern, transferul interdomenial al acestora. Se arată că acest lucru a fost și este posibil, întrucât reconstituirea dreptului se face cu aplicarea unor proceduri expres reglementate de legile speciale, respectiv prin intermediul comisiilor județene de fond funciar, care sunt conduse de reprezentantul Guvernului în teritoriu și din care fac parte reprezentanții instituțiilor cu atribuții în administrarea bunurilor din domeniul public al statului. Prin stabilirea acestor proceduri, legiuitorul a urmărit să simplifice procesul de restituire, astfel încât tuturor beneficiarilor să li se aplice un mecanism care să nu fie condiționat de emiterea unor hotărâri de Guvern, ca acte normative cu caracter individual, ci de emiterea unor hotărâri ale comisiilor județene de fond funciar, structuri responsabile de verificarea condițiilor legale.

16. Se mai arată că, în ceea ce privește condiționarea procesului de restituire a terenurilor forestiere, care au făcut obiectul naționalizării, de un transfer interdomenial prealabil, ar fi într-o gravă contradicție cu scopul Legii nr. 165/2013, respectiv acela de a accelera procesul de restituire a proprietăților preluate abuziv, în scopul finalizării acestuia. Mai mult decât atât, dacă legea ar impune în mod expres o astfel de condiționare, ar însemna ca fiecare cerere de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere să fie soluționată, în practică, printr-o hotărâre de Guvern.

17. Se mai arată că procedura de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere a fost reglementată, încă din anul 1991, prin legi speciale, adoptate de Parlament, ca putere legislativă, iar, fără excepție, retrocedarea terenurilor forestiere s-a făcut în baza legilor fondului funciar (Legea nr. 18/1991, Legea nr. 169/1997, Legea nr. 1/2000, Legea nr. 247/2005), prin hotărâri ale comisiilor județene de fond funciar, pe suprafețe puse la dispoziție de unitățile și subunitățile silvice din subordinea Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva, precum și de ceilalți deținători ai terenurilor forestiere, fără ca legiuitorul să condiționeze reconstituirea dreptului de emiterea unor hotărâri de Guvern privind un prealabil transfer interdomenial.

18. Se mai arată că Parlamentul, în calitate de unică autoritate legiuitoare, a adoptat actul normativ în mod legitim și asumat, conform Constituției, principiul legalității stând la baza oricăror acte adoptate de acest organ reprezentativ.

19. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la prevederile art. 136 alin. (4) se mai arată că restituirea pădurilor și diversificarea formelor de proprietate, ca rezultat al acestui proces, au provocat în ultimii ani numeroase interpretări cu privire la conținutul dreptului de proprietate privată asupra pădurii. Pe acest fond, prin legea ce face obiectul sesizării de neconstituționalitate s-a urmărit clarificarea procedurii ce trebuie urmată pentru aplicarea corectă și unitară a legilor de reparație

cu privire la păduri. Astfel, legea face o distincție clară între structurile de proprietate asupra terenurilor forestiere ce ar putea face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate, și anume între terenurile forestiere care s-au aflat în proprietatea statului înainte de anul 1948, pe de o parte, și terenurile forestiere care s-au aflat în proprietatea privată și au trecut la stat prin naționalizare, după anul 1948, pe de altă parte. Legile de retrocedare sunt legi speciale cu caracter reparatoriu și au o componentă istorică importantă. Obiectivul urmărit prin adoptarea acestor legi a fost acela ca statul să restituie foștilor proprietari ceea ce și-a însușit abuziv în perioada comunistă.

20. În acest sens se mai arată că, la momentul reglementării inițiale a restituirii terenurilor forestiere, legiuitorul a vizat pădurile care au făcut obiectul dreptului de proprietate privată și care au trecut la stat prin efectul Constituției din 1948. Pentru atingerea acestui scop au fost stabilite, prin legi, termene și proceduri administrative pe care atât persoanele interesate, cât și statul, prin instituțiile sale, aveau obligația să le urmeze.

21. Se arată că dreptul legal al foștilor proprietari de a formula cereri de retrocedare a pădurilor echivalează cu eliminarea de către legiuitor a caracterului inesizabil al unor bunuri înregistrate în domeniul public al statului. Legile de retrocedare și-au produs și continuă să își producă efectele potrivit scopului pentru care au fost adoptate. Este general acceptat faptul că o lege specială poate institui o derogare de la legea generală în aceeași materie, în acord cu principiul de drept *specialia generalibus derogant* și cu normele de tehnică legislativă în vigoare, însă prin derogarea instituită nu pot fi lipsite de eficiență dispoziții din Legea fundamentală. În condițiile în care terenurile forestiere nu fac obiectul exclusiv al proprietății publice în sensul art. 136 alin. (3) din Constituție, nu se poate pleca de la premisa inalienabilității acestui tip de bunuri, mai ales în condițiile existenței unor legi de retrocedare a foștilor proprietari. De altfel, și legea organică în materia administrării fondului forestier național — Codul silvic prevede posibilitatea dezafectării terenurilor forestiere din domeniul public al statului și a trecerii acestora în domeniul său privat, prin decizia autorității competente.

22. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este întemeiată, în măsura în care art. 13 alin. (1) teza a treia din legea criticată poate fi interpretat în sensul în care restituirea terenurilor forestiere aparținând domeniului public al statului se realizează fără trecerea prealabilă a acestor terenuri în domeniul privat al statului, în condițiile art. 361 din Codul administrativ. În acest sens apreciază că, în măsura în care interpretarea tezei a treia din art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nu ar avea în vedere transferul interdomenial al terenurilor forestiere anterior reconstituirii dreptului de proprietate, reglementarea este de natură să afecteze principiul legalității consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, regimul juridic al proprietății publice consacrat de art. 136 alin. (3) și (4) din Constituție și controlul judecătoresc al actelor administrative consacrat de art. 126 alin. (5) din Legea fundamentală. De asemenea, apreciază că relevante în acest domeniu sunt cele reținute prin Decizia nr. 23 din 17 octombrie 2011, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii de către Înalta Curte de Casație și Justiție. Prin această decizie, Înalta Curte a interpretat sintagma „*în condițiile legii*” din art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 — aceasta trebuie raportată la dispozițiile-cadru ale Legii nr. 213/1998 și, prin urmare, la obligativitatea parcurgerii procedurii de trecere din domeniul public în domeniul privat, prin hotărâre a Guvernului. Sancțiunea nerespectării competenței și a procedurii de dezafectare a terenurilor din domeniul public și de trecere a acestora în domeniul privat este expres prevăzută de art. 11 alin. (2) din Legea nr. 213/1998, respectiv nulitatea absolută.

23. Se mai apreciază că aceleași dispoziții ale art. 10 alin. (2) și art. 11 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 sunt preluate și de

art. 361 alin. (1), (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ. În consecință, considerentele din Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 23 din 17 octombrie 2011 rămân aplicabile și potrivit noii reglementări referitoare la trecerea bunurilor din domeniul public în domeniul privat al statului în vederea reconstituirii dreptului de proprietate, fiind necesar să se realizeze dezafectarea bunului și să se justifice pierderea uzului și interesului public național.

24. Astfel, se apreciază că este necesară parcurgerea procedurii administrative pentru trecerea bunului din domeniul public în domeniul privat al statului. În acest fel, dacă nu ar fi urmată procedura prevăzută de art. 361 din Codul administrativ și în cazul reconstituirii dreptului de proprietate pentru terenurile forestiere, s-ar ajunge la situația în care terenurile ar trece *ope legis* din domeniul public al statului în domeniul privat al statului în vederea reconstituirii dreptului de proprietate. Or, potrivit art. 136 alin. (4) din Constituție, bunurile proprietate publică sunt inalienabile. Prin urmare, nu este posibilă trecerea bunurilor din proprietatea publică a statului în proprietatea privată a celui îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate *ope legis*. Se invocă în acest sens și Decizia Curții Constituționale nr. 395 din 13 iunie 2017.

25. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

26. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

27. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, la data de 28 iulie 2020. Analizând motivarea obiecției de neconstituționalitate, Curtea reține că obiectul acesteia îl constituie dispozițiile art. 1 din legea criticată, potrivit cărora: «**Art. 1. — Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire în natură sau prin echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:**

1. Alineatul (5) al articolului 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) La propunerea comisiilor județene de fond funciar sau, după caz, a Comisiei de fond funciar a municipiului București Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților demarează procedurile legale necesare în vederea schimbării regimului juridic al terenurilor agricole ce fac obiectul situației centralizatoare, aflate în proprietatea publică a statului, și trecerii acestora, în condițiile legii, în proprietatea privată a statului pentru a fi afectate restituirii în natură. În aceleași condiții, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților demarează procedurile legale de trecere a terenurilor forestiere care au fost în proprietatea statului înainte de anul 1948 și care fac obiectul reconstituirii

dreptului de proprietate din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia. Datele de identificare ale terenurilor pentru care se propune schimbarea regimului juridic vor fi furnizate de deținătorii acestora.”

2. Alineatul (1) al articolului 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În situația în care restituirea terenurilor forestiere pe vechile amplasamente nu este posibilă, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe alte amplasamente de pe raza unității administrativ-teritoriale, chiar dacă acestea s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948, au intrat în proprietatea statului sau au fost incluse în amenajamente silvice după această dată. Restituirea terenurilor forestiere care s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948 se face în condițiile legii, cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (5). Restituirea terenurilor forestiere care au intrat în proprietatea statului după anul 1948, respectiv terenurile proprietate privată ce au făcut obiectul naționalizării, se face de către comisiile locale și județene de fond funciar, respectiv de către comisia de fond funciar a municipiului București, conform prevederilor legale în vigoare.»”

28. Autorul obiecției susține că legea criticată contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, art. 126 alin. (6) privind controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, art. 136 alin. (3) și (4) referitoare la bunurile proprietate publică, precum și art. 147 alin. (4) din Constituție.

(1) Parcursul legislativ al legii analizate

29. Propunerea legislativă privind unele măsuri pentru deblocarea procesului de restituire a terenurilor către foștii proprietari a fost adoptată de Senat la data de 23 aprilie 2020, ca urmare a depășirii termenului de adoptare, potrivit art. 75 alin. (2) teza a treia din Constituție, după care a fost transmisă Camerei Deputaților. La data de 6 mai 2020 și 12 mai 2020 a primit avize de la Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități naționale și, respectiv, de la Comisia pentru administrație publică și amenajarea teritoriului, iar la data de 30 iunie 2020 a primit raport favorabil (10 amendamente admise) de la Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic. Dezbaterile asupra propunerii legislative au avut loc la data de 28 iulie 2020, fiind adoptată cu titlul „Lege pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic” de Camera decizională, cu 185 de voturi „pentru”, 27 de voturi „contra” și 62 de abțineri. La aceeași dată a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților, în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii, iar la data de 3 august 2020 a fost trimisă Președintelui României, în vederea promulgării. Președintele României a formulat obiecția de neconstituționalitate la data de 21 august 2020, care face obiectul prezentului dosar.

(2) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

30. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate este necesară verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a-

treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea în acest sens Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27, sau Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

31. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate a priori, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

32. Referitor la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament. Cu privire la acest aspect, se constată că legea supusă controlului a fost adoptată, în procedură ordinară, de Camera Deputaților, cameră decizională, în data de 28 iulie 2020, a fost depusă, la aceeași dată, la secretarul general, pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare în data de 3 august 2020.

33. Prezentă sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 21 august 2020, astfel încât sesizarea de neconstituționalitate fiind formulată în termenul de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, Curtea reține că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

34. În vederea analizării îndeplinirii de către prezenta sesizare a celei de-a treia condiții de admisibilitate — obiectul controlului de constituționalitate, Curtea reține că obiecția de neconstituționalitate vizează o lege adoptată de Parlament și trimisă spre promulgare, care nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României și deci nu este în vigoare.

35. Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării astfel formulate, Curtea urmează să examineze pe fond obiecția de neconstituționalitate.

(3) Analiza obiecției de neconstituționalitate

36. Cu privire la restituirea în natură a terenurilor forestiere, Curtea reține că în jurisprudența sa în materie (Decizia nr. 395 din 13 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 18 iulie 2017, paragrafele 37 și 38), analizând comparativ Legea nr. 165/2013, pe de o parte, și legislația cu caracter reparator anterioară, pe de altă parte, a constatat că Legea nr. 165/2013 instituie în mod expres reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra unor terenuri forestiere, proprietate publică a statului, terenuri ce au intrat în domeniul public înainte de naționalizarea terenurilor forestiere prin Constituția din 1948, prin urmare, obiectul reconstituirii nu îl constituie terenuri ce s-au aflat în proprietatea persoanelor fizice sau juridice și au intrat în proprietatea statului în temeiul unei legislații cu caracter abuziv, adoptată în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989. S-a mai arătat, în decizia menționată, că situația premisă a acestei opțiuni a legiuitorului o reprezintă imposibilitatea reconstituirii dreptului de proprietate

privată pe vechiul amplasament, atunci când terenurile (forestiere) situate pe acest amplasament au fost atribuite, în mod legal, altor persoane.

37. Totodată, prin Decizia nr. 605 din 28 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 17 iunie 2009, și Decizia nr. 652 din 28 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 17 iunie 2009, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 24 alin. (1²), (1⁴) și (3) din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997 „sunt neconstituționale în ceea ce privește dreptul foștilor proprietari de a opta pentru atribuirea unei suprafețe echivalente din fondul forestier proprietate de stat”, iar în considerentele deciziilor menționate a nuanțat motivele de neconstituționalitate, arătând că acestea privesc, în principal, posibilitatea fostului proprietar de a exercita în mod abuziv dreptul de opțiune asupra unui alt amplasament, refuzând succesiv oferta statului, până când aceasta este în acord cu interesul său personal. Cu alte cuvinte, așa cum a statuat Curtea Constituțională, „întrucât legea nu prevede condițiile în care oferta statului având ca obiect alte terenuri decât vechile amplasamente poate fi acceptată sau refuzată de proprietar, dispozițiile criticate sunt susceptibile de a fi interpretate și aplicate în mod arbitrar” (Decizia nr. 605 din 28 aprilie 2009).

38. De asemenea, prin Decizia nr. 748 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 1 februarie 2016, paragrafele 26—28, Curtea a statuat că „opțiunea legiuitorului de a se reconstitui dreptul de proprietate privată asupra unor asemenea terenuri (proprietate publică a statului) este posibilă, deoarece există o procedură legală în temeiul căreia ele pot fi trecute din proprietatea publică în cea privată a statului, neafectându-se, astfel, caracterul insesizabil al proprietății publice”. De asemenea s-a mai statuat că „bunurile proprietate publică nu pot fi înstrăinate, sub nicio formă, însă legiuitorul a prevăzut (...) un mecanism care să asigure posibilitatea statului de a stinge regimul de proprietate publică, respectiv prin trecerea bunului în cauză din proprietatea publică a statului în cea privată a acestuia. Aplicarea acestui mecanism cunoaște două limitări, respectiv în situațiile în care bunul face parte din proprietatea publică potrivit Constituției sau legea interzice expres trecerea anumitor bunuri în proprietatea privată a statului. În consecință, (...) instanțele judecătorești sunt cele în măsură să verifice dacă reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale s-a realizat ulterior trecerii acestor bunuri în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, după caz, cu respectarea procedurii menționate, respectiv cu îndeplinirea cerințelor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 (...)”.

39. În ceea ce privește dispozițiile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, prin Decizia nr. 395 din 13 iunie 2017, anterior citată, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că aceste prevederi legale sunt constituționale în măsura în care restituirea terenurilor forestiere aparținând domeniului public al statului se realizează numai după trecerea prealabilă a acestor terenuri în domeniul privat al statului, în condițiile legii.

40. Prin decizia menționată, Curtea a reținut, în esență, că reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra unui teren forestier aflat, la data soluționării cererii, în domeniul public al statului și care este în mod intrinsec afectat unei utilități publice contravine dispozițiilor art. 136 alin. (2) și (4) teza întâi din Legea fundamentală, prin afectarea regimului juridic al dreptului de proprietate publică și, pe cale de consecință, contravine și dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitoare la respectarea Constituției și a supremației sale (paragrafele 41

și 45). Totodată, Curtea a mai reținut că, având în vedere faptul că, pe de o parte, terenurile forestiere nu fac obiectul exclusiv al proprietății publice, potrivit art. 136 alin. (3) din Constituție, și al legii organice în materie, respectiv Codul silvic, iar, pe de altă parte, acest act normativ nu interzice dezafectarea terenurilor forestiere din domeniul public al statului și trecerea acestora în domeniul său privat, prin decizia autorității competente, rezultă că aceste terenuri pot fi destinate reconstituirii dreptului de proprietate privată, în condițiile legii speciale, însă numai după trecerea lor în domeniul privat al statului, în condițiile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 [în prezent art. 361 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019].

41. În prezenta cauză, Curtea reține că art. 13 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din legea criticată, menține soluția reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere pe alte amplasamente de pe raza unității administrativ-teritoriale, atunci când restituirea pe vechile amplasamente nu este posibilă și, în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 395 din 13 iunie 2017, anterior citată, trimite expres, numai cu privire la terenurile forestiere care s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948, la dispozițiile art. 6 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, care se referă la procedura schimbării regimului juridic al terenurilor ce fac obiectul restituirii, aflate în proprietatea publică a statului, și trecerii acestora, în condițiile legii, în proprietatea privată a statului, pentru a fi afectate restituirii în natură [art. I pct. 2 din legea criticată cu referire la teza a doua a art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin norma criticată]. În schimb, textul modificator nu mai precizează în mod expres că restituirea terenurilor forestiere care au intrat în proprietatea statului după anul 1948, respectiv terenurile proprietate privată ce au făcut obiectul naționalizării, se face cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, respectiv numai după trecerea prealabilă a acestor terenuri din domeniul public în domeniul privat al statului, în condițiile legii [art. I pct. 2 din legea criticată cu referire la teza a treia a art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin norma criticată].

42. În aceste condiții, Curtea reține că redactarea normei legale criticate este neclară și permite interpretarea că pentru restituirea terenurilor forestiere aflate în proprietatea publică a statului după anul 1948 nu mai este necesar transferul interdomenial (din domeniul public în domeniul privat al statului), prealabil retrocedării, aspect ce este de natură să contravină dispozițiilor art. 136 alin. (4) din Legea fundamentală, prin afectarea regimului juridic al dreptului de proprietate publică și, pe cale de consecință, contravine și dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitoare la respectarea Constituției și a supremației sale. Așadar, restituirea directă a unor terenuri forestiere aflate în proprietatea publică a statului lipsește de eficiență dispozițiile art. 136 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora bunurile proprietate publică sunt inalienabile, acest caracter juridic al dreptului de proprietate publică determinând imposibilitatea înstrăinării lor, fiind scoase din circuitul civil general.

43. Așa cum s-a reținut în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 395 din 13 iunie 2017, anterior citată, paragraful 43), inalienabilitatea bunurilor proprietate publică intervine numai atât timp cât bunul aparține domeniului public. Din interpretarea *per a contrario* a prevederilor art. 7 alin. (3) din Codul silvic, prin care este interzisă în mod expres trecerea terenurilor forestiere din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale în domeniul privat al acestora, rezultă că este permisă trecerea în domeniul privat al statului a terenurilor forestiere aflate în domeniul public al acestuia. Totodată, în condițiile în care prin art. 34 din Codul

silvic este interzisă constituirea dreptului de proprietate sau al vreunui dezmembrământ al acestuia asupra terenurilor forestiere proprietate publică a statului, apare cu atât mai justificată trecerea terenurilor forestiere respective din proprietatea publică a statului în proprietatea sa privată, anterior atribuirii acestor terenuri în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice, în condițiile Legii nr. 165/2013.

44. În legătură cu cele de mai sus, Curtea reține că prin Decizia nr. 23 din 17 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 791 din 8 noiembrie 2011, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat, cu privire la comisiile locale de fond funciar, că nu se pot substitui executivului în ce privește competențele exercitate în aplicarea Legii nr. 213/1998. Prin această decizie, în esență, Înalta Curte a statuat că dispozițiile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1/2000 și art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 raportat la art. 55 alin. (5) din Legea nr. 45/2009 referitor la trecerea terenurilor aflate în administrarea instituțiilor prevăzute de art. 9 alin. (1) și art. 9 alin. (11) din Legea nr. 1/2000 din domeniul public al statului în domeniul privat al unității administrativ-teritoriale nu pot reglementa o dezafectare *ope legis* din domeniul public al statului, prin trecerea respectivelor terenuri în domeniul privat, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate în favoarea foștilor proprietari, statuând că se impune îndeplinirea cerințelor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998, care stipulează că trecerea din domeniul public în domeniul privat se face prin hotărâre a Guvernului, dacă prin Constituție sau prin lege nu se prevede altfel. De asemenea a mai statuat că „Niciuna dintre legile fondului funciar nu prevede o situație derogatorie, în sensul că trecerea imobilelor din domeniul public în cel privat să se realizeze altfel decât potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998” și că se poate concluziona că dreptul de proprietate publică nu încetează decât prin modalitățile indicate în art. 10 alin. (1) din Legea nr. 213/1998, în caz contrar fiind încălcat caracterul inalienabil al terenurilor proprietate publică.

45. Prin urmare, având în vedere faptul că, pe de o parte, terenurile forestiere nu fac obiectul exclusiv al proprietății publice, potrivit art. 136 alin. (3) din Constituție, și al legii organice în materie, respectiv Codul silvic, iar, pe de altă parte, acest act normativ nu interzice dezafectarea terenurilor forestiere din domeniul public al statului și trecerea acestora în domeniul său privat, prin decizia autorității competente, Curtea reține că aceste terenuri pot fi destinate reconstituirii dreptului de

proprietate privată, în condițiile legii speciale, însă numai după trecerea lor în domeniul privat al statului, în condițiile art. 361 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ. În același sens este și jurisprudența Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 748 din 4 noiembrie 2015, anterior citată, paragrafele 26—28).

46. Prin urmare, având în vedere cele statuate în deciziile anterior menționate, precum și în Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 180, Curtea mai reține că, în prezenta cauză, în lipsa transferului interdomenial al terenurilor supuse retrocedării, prin hotărâre a Guvernului, în condițiile legii, se eludează controlul judecătoresc asupra actelor administrative (hotărâri de Guvern) de trecere a bunurilor respective din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia, exercitat în temeiul art. 361 alin. (1) și în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, control garantat prin art. 126 alin. (6) din Constituție.

47. De asemenea, având în vedere cele statuate prin Decizia nr. 395 din 13 iunie 2017, anterior citată, Curtea mai reține că este întemeiată și critica privind încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție, deoarece nu sunt respectate deciziile Curții Constituționale cu privire la restituirea terenurilor forestiere aparținând domeniului public al statului, care trebuie să se realizeze numai după trecerea prealabilă a acestor terenuri în domeniul privat al statului, în condițiile legii.

48. În concluzie, Curtea reține că restituirea terenurilor forestiere care au intrat în proprietatea statului după anul 1948, fără trecerea prealabilă a acestora din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia, în condițiile legii, soluție preconizată prin art. 1 pct. 2 din legea criticată, care modifică art. 13 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, aduce atingere dispozițiilor art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, art. 126 alin. (6) privind controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, art. 136 alin. (4) referitor la bunurile proprietate publică, precum și ale art. 147 alin. (4) din Constituție.

49. Pentru aceleași considerente sunt neconstituționale și dispozițiile art. 1 pct. 1 din legea criticată, dat fiind faptul că instituie procedura de trecere a terenurilor forestiere supuse restituirii, din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia, doar pentru terenurile forestiere care au fost în proprietatea statului înainte de anul 1948.

50. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că prevederile art. 1 din Legea pentru modificarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 46/2008 — Codul silvic sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 septembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 688

din 6 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, excepție ridicată de Kablar Ali Raza în Dosarul nr. 16.767/325/2017 al Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 390D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă curator desemnat potrivit dispozițiilor art. 167 alin. (3) din Codul de procedură civilă coroborate cu cele ale art. 14 din Legea nr. 47/1992, domnul avocat Teodor Popescu pentru a asigura reprezentarea intereselor autorului excepției. Lipsește cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul curatorului desemnat care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, întrucât dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (1) și (2), cetățeanului străin sau apatridului nu i se mai asigură aducerea la cunoștință a hotărârii pronunțate în limba pe care o înțelege, cu atât mai mult cu cât termenul pentru exercitarea căii de atac curge de la pronunțare. Așadar, dreptul de a declara recurs este unul iluzoriu pentru partea care lipsește de la pronunțare.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, întrucât dispozițiile de lege criticate reprezintă norme de procedură de competența legiuitorului. Se arată că Legea nr. 122/2006, la art. 17, cuprinde o serie de drepturi pentru solicitantul de azil, inclusiv pe durata procedurii în instanță, iar, așa cum reiese din actele dosarului, acesta a beneficiat de asistență juridică din partea unui reprezentant al unei organizații neguvernamentale. De asemenea, art. 19 din Legea nr. 122/2006 prevede și obligația corelativă a solicitantului dreptului de azil de a urmări stadiul procedurii. Așadar, lipsa de diligență a acestuia nu poate fi convertită într-un viciu de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 12 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 16.767/325/2017, **Tribunalul Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind**

asilul în România. Excepția a fost ridicată de Kablar Ali Raza în calea de atac a recursului formulat împotriva Sentinței civile nr. 11.103 din 20 septembrie 2017, pronunțată de Judecătoria Timișoara, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de azil.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că accesul liber la justiție este garantat și solicitanților de azil în România, cetățeni străini sau apatrizi, cărora le este recunoscută prin lege posibilitatea de a exercita o cale de atac, în cazurile și condițiile prevăzute de aceasta.

7. Se arată că Legea nr. 122/2006 este o lege care reglementează o situație specială, respectiv cea a solicitanților de azil în România și, prin urmare, trebuie avută în vedere condiția deosebită în care se află aceștia, întrucât nu cunosc limba română, astfel că situația diferă în ceea ce privește pronunțarea hotărârii, în funcție de faptul dacă partea este sau nu prezentă. Deși dispozițiile procesual civile prevăd obligativitatea asigurării unui traducător pentru cetățenii străini sau apatrizii care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română, reglementarea nu este suficient de clară în ceea ce privește pronunțarea hotărârii, codul făcând referire la dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii prin traducător autorizat, în schimb, pronunțarea are loc ulterior închiderii dezbaterilor la care traducătorul a fost prezent, moment la care, în practică, cetățeanului străin sau apatridului nu i se mai asigură aducerea la cunoștință a hotărârii pronunțate în limba pe care o înțelege.

8. Cu atât mai mult cu cât dreptul de a exercita o cale de atac împotriva acelei hotărâri curge de la pronunțare, cetățeanului străin sau apatridului care nu înțelege sau nu vorbește limba română ar trebui să i se asigure dreptul de a lua cunoștință, prin traducător, în limba pe care o înțelege, de cuprinsul hotărârii pronunțate, indiferent de momentul și modul în care are loc pronunțarea.

9. Se apreciază că trebuie avut în vedere faptul că art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 nu se face distincție cu privire la curgerea termenului de recurs de la pronunțare, în funcție de prezența sau absența persoanei interesate, așa încât dreptul de a declara recurs este unul iluzoriu pentru partea care lipsește de la pronunțare. Astfel, partea care lipsește de la pronunțarea hotărârii are o posibilitate reală redusă de a beneficia de declararea recursului.

10. **Tribunalul Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal** își exprimă opinia în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile curatorului desemnat, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 18 mai 2006, cu modificările și completările ulterioare, având următorul cuprins: „*Împotriva hotărârii instanței contestatarul sau Oficiul Național pentru Refugiați poate declara recurs în termen de 5 zile de la pronunțare.*”

15. În opinia autorului excepției, dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse în art. 21 alin. (1) și (2) privind accesul liber la justiție.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, cu titlu prealabil, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că procedura acordării unei forme de protecție umanitară, reglementată de Legea nr. 122/2006, are un caracter special, derogatoriu de la normele de drept comun. Acordarea unei forme de protecție umanitară se realizează în două etape: prima, cea administrativă, desfășurată în fața autorității specializate — Oficiul Român pentru Imigrări — în cadrul căreia are loc interviuarea solicitantului și analiza motivelor invocate, în urma cărora autoritatea dispune în sensul admiterii sau respingerii cererii, și a doua etapă, cea judecătorească, declanșată prin plângerea solicitantului împotriva deciziei autorității competente. Etapa judecătorească este guvernată de principiile celerității și confidențialității, având în vedere natura cauzelor ce urmează a fi soluționate. Astfel de cauze se judecă, potrivit art. 62 din lege, „*cu precădere față de celelalte cauze civile*”, în cadrul unor termene procedurale scurte, imperativ fixate de lege, „*dezbaterele au loc în ședință secretă*”, astfel cum prevede art. 58 alin. (1), iar exercitarea drepturilor procedurale „*se face numai personal sau prin asistența unui apărător*” (art. 59). În acest sens, a se vedea Decizia nr. 439 din 15 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 8 mai 2008.

17. Cât privește dispoziția de lege criticată potrivit căreia împotriva hotărârii instanței contestatarul sau Oficiul Național pentru Refugiați poate declara recurs în termen de 5 zile de la pronunțare, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestor norme, prin prisma unor critici, în esență, asemănătoare, statuând constituționalitatea acestora prin Decizia nr. 46 din 13 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 109 din 24 februarie 2009, Decizia nr. 854 din 9 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 9 noiembrie 2007, și Decizia nr. 503 din 4 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 986 din 7 noiembrie 2005.

18. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că procedura de acordare a statutului de refugiat a fost adaptată cerințelor de celeritate și eficiență impuse de specificul domeniului de reglementare, precum și de legislația europeană în domeniu, în sensul simplificării procedurilor pentru rezolvarea de îndată a cererilor privind acordarea unei forme de protecție umanitară, urmărindu-se totodată respectarea minimului de garanții

procedurale prevăzute de actele juridice internaționale în materie de refugiați.

19. Curtea a constatat că procedura de acordare a statutului de refugiat are caracter special, derogatoriu de la normele dreptului comun, având în vedere categoria de persoane vizate, precum și cerințele de celeritate și eficiență proprii domeniului de reglementare. Caracterul special al procedurii este justificat, de asemenea, și prin echilibrul pe care legiuitorul trebuie să-l mențină între interesul general de a asigura securitatea națională și ordinea publică, pe de o parte, și respectarea unui minim de garanții al exercițiului drepturilor individuale, pe de altă parte. Totodată, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are competența ca, în considerarea unor situații deosebite, să reglementeze reguli de procedură speciale, evident cu respectarea tuturor drepturilor garantate constituțional, fără ca prin aceasta să se poată susține că sunt încălcate drepturile și libertățile fundamentale.

20. În acest context, Curtea a considerat că limitarea exercitării dreptului de recurs înăuntrul unui termen de 5 zile ce decurge doar de la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, indiferent dacă și din ce motive partea a fost sau nu prezentă, este justificată prin specificul cauzelor respective, care se soluționează în cadrul unei proceduri speciale, ce nu afectează dreptul la un proces echitabil. Persoanele aflate în procedura de acordare a statutului de refugiat trebuie să dea dovadă de diligență în exercitarea drepturilor lor, iar absența lor în momentul pronunțării hotărârii judecătorești, chiar din motive neimputabile acestora, nu împiedică în mod obiectiv continuarea procedurii prin declararea recursului în termenul legal. Accesul liber la justiție și dreptul la apărare — aspecte esențiale ale dreptului la un proces echitabil — sunt asigurate prin respectarea cerințelor procedurale specifice (citarea părților, publicitatea ședințelor de judecată etc.), precum și prin reglementarea căii de atac a recursului, care, însă, conform art. 129 din Constituție, se exercită în condițiile legii.

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să ducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauzele de față.

22. Distinct de cele menționate, Curtea nu poate reține susținerea potrivit căreia cetățeanului străin sau apatridului nu i se mai asigură aducerea la cunoștință a hotărârii pronunțate de instanță în limba pe care o înțelege, întrucât art. 17 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 prevede drepturile solicitanților de azil, normele cuprinse la lit. c), s) și ș) stabilind că pe durata procedurii de azil străinul care solicită acordarea unei forme de protecție are: dreptul de a i se asigura, în mod gratuit, în orice fază a procedurii de azil, inclusiv în faza judecătorească a procedurii prin care s-a dispus măsura restrictivă prevăzută la art. 19² alin. (1) lit. c), un interpret apt să asigure o comunicare corespunzătoare; dreptul de a i se furniza, la cerere, informații juridice și procedurale, inclusiv informații privind procedura în faza administrativă, în condițiile legislației privind ajutorul public judiciar în materie civilă, luând în considerare situația personală a străinului; dreptul de a i se furniza, la cerere, în condițiile legislației privind ajutorul public judiciar în materie civilă, luând în considerare situația personală a străinului, informații cu privire la motivele hotărârii de respingere a cererii de azil, la procedura de contestare a ordonanței prin care a fost dispusă măsura plasării într-un spațiu închis special amenajat, precum și referitoare la posibilitatea de contestare a deciziei prin care a fost dispusă acordarea, limitarea sau retragerea condițiilor materiale de primire.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Kablar Ali Raza în Dosarul nr. 16.767/325/2017 al Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 66 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 737

din 8 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, excepție ridicată de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de intervenient accesoriu în interesul reclamantei Maria Daniela Coandă, în Dosarul nr. 6.164/95/2017 al Tribunalului Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.604D/2018.

2. La apelul nominal se prezintă doamna consilier juridic Claudia Mihaela Epure, cu delegație la dosar, pentru intervenientul accesoriu, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.088D/2019, nr. 2.208D/2019, nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, excepție

ridicată de Liviu Constantin Ungureanu în Dosarul nr. 5.940/95/2017* al Tribunalului Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de reprezentant al reclamantei Ioana Hantea, în Dosarul nr. 2.404/63/2018 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de reprezentant al recurenților — reclamantii Gabriel Ion Anghel și Marius Velișcoiu, în dosarele nr. 5.451/63/2019 și nr. 7.250/63/2019 ale Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de intervenient accesoriu pentru reclamanta Ionela Cristina Ciucă, în Dosarul nr. 3.025/101/2019 al Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal în dosarele nr. 2.208D/2019, nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020 se prezintă doamna consilier juridic Claudia Mihaela Epure, cu delegație la dosar, pentru Sindicatul Național „Forța Legii”, denumirea actuală a Sindicatului Administrației Publice „Forța Legii”, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. În Dosarul nr. 1.088D/2019 lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra faptului că în Dosarul nr. 1.088D/2019 autorul excepției a depus concluzii scrise, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

6. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.604D/2018, nr. 1.088D/2019, nr. 2.208D/2019, nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020, pune în discuție, din oficiu, conexarea cauzelor.

7. Reprezentantul Sindicatului Național „Forța Legii” din Craiova și cel al Ministerului Public sunt de acord cu conexasia dosarelor.

8. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexasia dosarelor nr. 1.088D/2019, nr. 2.208D/2019, nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020 la Dosarul nr. 1.604D/2018, care a fost primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Sindicatului Național „Forța Legii” din Craiova, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, arătând, în esență, că textul de lege criticat este neconstituțional, întrucât aduce atingere art. 1 alin. (4) din Constituție referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, deoarece o atribuție ce aparține exclusiv Parlamentului este îndeplinită de către Guvern. Potrivit art. 79 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, pentru sesizarea abaterilor disciplinare și pentru aplicarea sancțiunilor funcționarilor publici se constituie comisiile de disciplină. Textul de lege criticat prevede că organizarea și funcționarea comisiilor de disciplină se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici. Toate aceste elemente țin de statutul funcționarului public, care trebuie reglementat prin lege organică, potrivit art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție. În acest sens sunt invocate considerentele pe care s-a fundamentat Decizia nr. 818 din 7 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 10 aprilie 2018.

10. Reprezentatul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că din analiza dispozițiilor legale în materie rezultă că respectivele comisii de disciplină sunt menționate în Legea nr. 188/1999 — lege organică —, în care se arată cine poate să facă parte din aceste comisii, se prevăd caracteristicile acestor comisii cu privire la analiza abaterilor disciplinare și propunerea sancțiunilor disciplinare care se aplică funcționarilor publici. Ar putea reprezenta doar o problemă de interpretare faptul că modul de constituire, de organizare și de funcționare a comisiilor de disciplină se stabilește prin hotărâre a Guvernului. În măsura în care ar viza aspecte ce țin esențial de cariera funcționarului public, acestea ar trebui reglementate prin lege. Dacă aspectele reglementate vizează însă modul concret de soluționare a acestor contestații, respectiv constituirea comisiilor și modul lor de lucru intern, iar nu elemente ce țin de cariera funcționarului public, excepția este neîntemeiată, conform celor reținute prin Decizia nr. 90 din 27 februarie 2018.

11. Având cuvântul, în replică, reprezentantul Sindicatului Național „Forța Legii” din Craiova arată că aceste comisii propun sancțiunea aplicabilă funcționarului public, respectiv retrogradarea din funcția publică sau cea mai gravă sancțiune — destituirea —, astfel că textul de lege criticat are legătură cu cariera funcționarului public.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

12. Prin încheierile din 9 octombrie 2018, 12 aprilie 2019, 11 iunie 2019, 11 iunie 2020, 24 iunie 2020, 27 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 6.164/95/2017, nr. 5.940/95/2017*, nr. 2.404/63/2018, nr. 5.451/63/2019, nr. 7.250/63/2019 și nr. 3.025/101/2019, **Tribunalul Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.** Excepția a fost ridicată de Liviu Constantin Ungureanu și de Sindicatul

Administrației Publice „Forța Legii”, care și-a schimbat denumirea în Sindicatul Național „Forța Legii”, în calitate de intervenient accesoriu sau în numele membrilor de sindicat, în cauze în care s-a solicitat anularea actelor administrative de sancționare disciplinară (ordin sau decizie) sau de destituire din funcția publică.

13. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii arată, în esență, că dispoziția legală criticată este neconstituțională, întrucât prevede că procedura de constituire, organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, precum și componenta, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de lucru ale acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, deci printr-o normă de drept administrativ, cu putere juridică inferioară legii organice. Astfel, se transmite competența constituțională exclusivă a legiuitorului organic de a reglementa în domenii ce țin de statutul funcționarului public către puterea executivă, ceea ce aduce atingere art. 1 alin. (4) din Constituție. Or, funcționarul public este subiect al unui raport de serviciu, care ia naștere, se execută și încetează în condiții speciale, reglementate prin Legea nr. 188/1999, astfel încât elementele esențiale referitoare la nașterea, executarea și încetarea raporturilor de serviciu se referă la statutul său. Textul de lege criticat privește constituirea, organizarea și funcționarea comisiilor de disciplină, precum și componenta, atribuțiile, modul de sesizare și procedura acestora de lucru, în urma activității desfășurate putând fi afectată executarea raportului de serviciu până la încetarea acestuia. Toate elementele menționate țin de statutul funcționarului public, care trebuie reglementat prin lege organică, potrivit art. 73 alin. (3) lit. j) și p) din Constituție.

14. Totodată, autorii consideră că normele legale referitoare la ocuparea funcțiilor publice trebuie să respecte cerințe de stabilitate și previzibilitate impuse de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală și să nu genereze o stare de incertitudine juridică, ceea ce nu se poate realiza prin acte administrative care au un grad sporit de schimbări succesive în timp.

15. **Tribunalul Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal**, în dosarele nr. 1.604D/2018, nr. 2.208D/2019, nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, arătând, în esență, că funcționarul public este persoana investită cu exercițiul autorității publice, iar Statutul funcționarului public cunoaște elemente derogatorii de la dispozițiile generale care reglementează raporturile de muncă. Potrivit art. 79 alin. (1) din Legea nr. 188/1999, comisiile de disciplină se constituie în vederea analizării faptelor sesizate ca abateri disciplinare și propunerii sancțiunii disciplinare aplicabile funcționarilor publici din autoritățile sau instituțiile publice, iar în condițiile propunerii unor sancțiuni mai drastice este afectată executarea raportului de serviciu, putându-se ajunge până la încetarea acestuia, prin destituirea din funcția publică. În consecință, constituirea și funcționarea comisiilor de disciplină se referă în mod intrinsec la statutul funcționarului public, care trebuie reglementat prin lege organică, potrivit art. 73 alin. 3 lit. j) din Constituție, însă, în modul actual de reglementare, un aspect esențial al raporturilor de serviciu ale unui funcționar public, precum cel al cercetării disciplinare, este reglementat printr-un act administrativ (hotărâre a Guvernului), care are caracter infralegal. Prin urmare, funcționarul public este subiect al unui raport de serviciu, care ia naștere, se execută și încetează în condiții speciale, reglementate prin Legea nr. 188/1999. În consecință, așa cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale, elementele esențiale referitoare la nașterea, executarea și

încetarea raporturilor de serviciu ale unui funcționar public se referă în mod intrinsec la statutul acestuia și astfel, în această materie, raporturile juridice trebuie reglementate, potrivit art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, prin lege organică.

16. **Tribunalul Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal**, în Dosarul nr. 1.088D/2019, contrar prevederilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate.

17. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

18. **Guvernul** a transmis punctul său de vedere în dosarele nr. 804D/2020, nr. 930D/2020 și nr. 1.296D/2020 apreciind că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și arătând, în esență, că prin textul de lege criticat Parlamentul a înțeles să atribuie Guvernului prerogativa reglementării la nivel infralegal, prin hotărâre, a modalității de constituire, organizare și funcționare a comisiilor de disciplină. Din analiza Hotărârii Guvernului nr. 1.344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină se observă că aceasta cuprinde norme privind constituirea, organizarea și funcționarea comisiilor de disciplină, dar și dispoziții referitoare la citarea și audierea persoanelor implicate, administrarea probelor, propunerea sancțiunilor disciplinare. Normele privind evaluarea conduitei funcționarilor publici în procedura cercetării disciplinare, aplicarea eventualelor sancțiuni disciplinare, precum și procedura de contestare a acestora, aspecte ce țin de raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, nu au fost detaliate la nivelul legislației secundare, ele fiind reglementate în cuprinsul Legii nr. 188/1999. În măsura în care actele normative de nivel secundar depășesc limitele stabilite prin actul primar de reglementare, acestea pot fi supuse controlului instanței de contencios administrativ.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile reprezentantului părților și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 29 mai 2007, potrivit căroră: „*Modul de constituire, organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, precum și componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de lucru ale acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.*”

22. Curtea observă că art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 a fost abrogat prin art. 597 alin. (2) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, însă, potrivit Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, sunt supuse controlului de constituționalitate și

legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Or, în cauzele în care excepțiile au fost ridicate, comisiile de disciplină au fost constituite și și-au desfășurat activitatea potrivit prevederilor art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999.

23. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor și alin. (5) sub aspectul condițiilor de calitate ale legii, ale art. 73 alin. (3) lit. j), potrivit căruia prin lege organică se reglementează statutul funcționarilor publici, și ale art. 73 alin. (3) lit. p), conform căruia prin lege organică se reglementează regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că statutul juridic al funcționarului public se întemeiază pe un regim juridic statutar, reglementat prin lege organică, și care este distinct de regimul juridic contractual, al raporturilor de muncă al celorlalți salariați, întemeiat pe contractul individual de muncă și reglementat prin Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011 (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 11 septembrie 2014, paragraful 17, Decizia nr. 637 din 13 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 906 din 8 decembrie 2015, paragraful 24, Decizia nr. 803 din 24 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 18 ianuarie 2016, paragraful 15, Decizia nr. 172 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 25 aprilie 2016, paragraful 17, și Decizia nr. 818 din 7 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 10 aprilie 2018, paragraful 13).

25. Curtea reține că, în temeiul art. 2 din Legea nr. 188/1999, funcția publică reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică de către administrația publică centrală, administrația publică locală și autoritățile administrative autonome, iar activitățile desfășurate de funcționarii publici implică exercitarea prerogativelor de putere publică. Prin urmare, funcționarul public este subiect al unui raport de serviciu, care ia naștere, se execută și încetează în condiții speciale, reglementate prin Legea nr. 188/1999. În consecință, așa cum s-a statuat în Decizia nr. 818 din 7 decembrie 2017, paragraful 14, elementele esențiale referitoare la nașterea, executarea și încetarea raporturilor de serviciu ale unui funcționar public se referă în mod intrinsec la statutul acestuia. Curtea mai observă că răspunderea disciplinară, odată angajată, afectează executarea raportului de serviciu al funcționarului public, putându-se ajunge chiar la încetarea acestuia prin destituire din funcția publică (a se vedea, *ad similibet* Decizia nr. 803 din 24 noiembrie 2015, precitată, paragraful 18).

26. Curtea constată că, potrivit art. 77 alin. (3) din Legea nr. 188/1999, sancțiunile disciplinare sunt: a) mustrare scrisă; b) diminuarea drepturilor salariale cu 5—20% pe o perioadă de până la 3 luni; c) suspendarea dreptului de avansare în gradele de salarizare sau, după caz, de promovare în funcția publică pe o perioadă de la 1 la 3 ani; d) retrogradarea în funcția publică pe o perioadă de până la un an și e) destituirea din funcția publică. Potrivit art. 78 alin. (2) din Legea nr. 188/1999, sancțiunile disciplinare prevăzute de art. 77 alin. (3) lit. b)—e) din Legea nr. 188/1999 se aplică de persoana care are competența legală de numire în funcția publică, la propunerea comisiei de disciplină.

27. Curtea reține că, potrivit art. 79 alin. (1) și art. 78 alin. (3) din Legea nr. 188/1999, pentru analizarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare și propunerea sancțiunii disciplinare aplicabile funcționarilor publici din autoritățile sau instituțiile publice, se constituie comisii de disciplină, iar sancțiunile disciplinare nu pot fi aplicate decât după cercetarea prealabilă a faptei săvârșite și după audierea funcționarului public. Verificând normele prin care se reglementează răspunderea disciplinară, cuprinse în capitolul VIII din Legea nr. 188/1999, Curtea reține că procedura administrativă care se desfășoară în fața comisiilor de disciplină — și care este obligatorie și premergătoare emiterii ordinului sau deciziei de sancționare — este reglementată lacunar, deși sancțiunile disciplinare se aplică la propunerea comisiei de disciplină, pe baza raportului întocmit de aceasta. Astfel, prin efectul textului legal criticat, reguli esențiale în materia efectuării cercetării administrative, de exemplu, normele privind constituirea, organizarea și funcționarea comisiilor de disciplină, procedura disciplinară, aplicarea și contestarea sancțiunii disciplinare, precum și termenul de contestare a sancțiunii disciplinare, nu sunt reglementate prin lege organică, ci prin Hotărârea Guvernului nr. 1.344/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 768 din 13 noiembrie 2007.

28. Prin urmare, Curtea reține că prevederile art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 aduc atingere dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, deoarece permit reglementarea prin hotărâre a Guvernului în domeniul răspunderii disciplinare, care, odată angajată, afectează executarea raportului de serviciu al funcționarului public, putându-se ajunge chiar la încetarea acestuia prin destituire din funcția publică.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de intervenient accesoriu în interesul reclamantei Maria Daniela Coandă, în Dosarul nr. 6.164/95/2017 al Tribunalului Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, de Liviu Constantin Ungureanu în Dosarul nr. 5.940/95/2017* al Tribunalului Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, de Sindicatul Național „Forța Legii” din Craiova, în calitate de reprezentant al reclamantei Ioana Hantea, în Dosarul nr. 2.404/63/2018 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, de Sindicatul Național „Forța Legii”, în calitate de reprezentant al recurenților — reclamânți Gabriel Ion Anghel și Marius Velișcoiu, în dosarele nr. 5.451/63/2019 și nr. 7.250/63/2019 ale Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și de Sindicatul Național „Forța Legii”, în calitate de intervenient accesoriu pentru reclamanta Ionela Cristina Ciucă, în Dosarul nr. 3.025/101/2019 al Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 79 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Tribunalului Gorj — Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal, Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind prelungirea aplicării unor măsuri de protecție socială adoptate în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă

Având în vedere evoluția situației epidemiologice din România ca urmare a răspândirii virusului SARS-CoV-2, numărul din ce în ce mai mare al îmbolnăvirilor și completarea permanentă a domeniilor de activitate în care se impun restricții, așa cum se prevede în hotărârile Guvernului prin care se prelungește starea de alertă,

întrucât prevederile art. 24 din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc acordarea unor măsuri de protecție socială până la data de 31 decembrie 2020,

ținând cont de faptul că au fost reglementate măsuri de sprijin pentru angajați și angajatori și alte categorii de profesioniști activi economic prevăzute la art. XI și XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 59/2020, cu completările ulterioare, cu aplicabilitate până la data de 31 decembrie 2020,

luând în considerare că o parte din statele membre ale Uniunii Europene introduc restricții de circulație, de desfășurare a activității economice și sanitare similare celor aplicate în perioada martie—mai 2020, ceea ce afectează și relațiile economice dintre state,

întrucât este necesar să fie asigurate măsuri de protecție socială pentru angajați, angajatori și alte categorii de profesioniști în concordanță cu situația epidemiologică, în situația în care starea de alertă se va prelungi și după 31 decembrie 2020,

având în vedere faptul că la fundamentarea bugetului de stat se aplică prevederile art. 14 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora nicio cheltuială nu poate fi înscrisă în buget și nici angajată și efectuată dacă nu există bază legală pentru respectiva cheltuială,

ținând cont de faptul că neluarea unor măsuri urgente, cu caracter excepțional, în domeniul social și economic ar aduce grave prejudicii cu efecte pe termen lung angajaților, angajatorilor și altor categorii de profesioniști,

aceste elemente vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, și impun adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență, pentru continuarea și după data de 31 decembrie 2020 a acordării măsurilor prevăzute la art. XI și XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 59/2020, cu completările ulterioare, precum și pentru modificarea unor prevederi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă, cu completările ulterioare.

Ținând cont de faptul că din aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 132/2020, cu completările ulterioare, a rezultat necesitatea clarificării unor reglementări cuprinse de acest act normativ, inclusiv cele legate de interzicerea angajării de personal sau subcontractarea de activități pentru prestarea unor activități identice ori similare cu cele prestate de către salariații al căror timp de muncă a fost redus,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — (1) Prevederile art. XI și XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 59/2020, cu completările ulterioare, se acordă până la 30 iunie 2021, pentru toate domeniile de activitate prevăzute de

Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Prevederile actelor normative care cuprind dispoziții ce privesc aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 59/2020, cu completările ulterioare, se aplică în continuare, pe toată perioada prevăzută la alin. (1).

Art. II. — La articolul unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2020 privind instituirea unor măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 658 din 24 iulie 2020, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Măsura prevăzută la alin. (1) se aplică pe toată perioada în care activitatea este suspendată, dar nu mai târziu de data de 30 iunie 2021.”

Art. III. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 720 din 10 august 2020, cu completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **La articolul 1, alineatele (1), (2) și (9) vor avea următorul cuprins:**

„Art. 1. — (1) Prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (1) și art. 112 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cazul reducerii temporare a activității determinate de instituirea stării de urgență/alertă/asediu, în condițiile legii, angajatorii au posibilitatea reducerii timpului de muncă al salariaților cu cel mult 80% din durata lunară calculată prin raportare la durata prevăzută în contractul individual de muncă, cu informarea și consultarea sindicatului, a reprezentanților salariaților sau a salariaților, după caz, anterior comunicării deciziei salariatului.

(2) Reducerea timpului de muncă în condițiile prevăzute la alin. (1) se stabilește prin decizia angajatorului, pentru o perioadă de cel puțin 5 zile lucrătoare, lunar, angajatorul având obligația de stabilire a programului de muncă pentru întreaga lună.

.....
(9) Pe perioada de aplicabilitate a măsurii prevăzute la alin. (1) sunt interzise angajarea de personal pentru prestarea unor activități identice ori similare cu cele prestate de către salariații al căror timp de muncă a fost redus, precum și subcontractarea de activități desfășurate de salariații al căror timp de muncă a fost redus. Interdicția se raportează strict la locurile de muncă în care salariații își desfășoară efectiv activitatea, situate în perimetrul asigurat de angajator, la nivelul cărora se aplică măsura prevăzută la alin. (1).”

2. **La articolul 7, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) Indemnizația prevăzută la art. 1 alin. (4) nu se cumulează pentru același angajat, dacă perioadele de acordare se suprapun, cu măsura prevăzută la art. 5, cu măsurile active de sprijin acordate potrivit art. I și III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2020 pentru instituirea unor măsuri active de sprijin destinate angajaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea unor acte normative, aprobată cu completări prin Legea nr. 211/2020, și nici cu măsurile de stimulare a angajatorilor finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj prevăzute de Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare.”

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Raluca Turcan

Ministrul muncii și protecției sociale,
Victoria Violeta Alexandru

p. Ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri,
Daniela Nicolescu,
secretar de stat

Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

p. Ministrul tineretului și sportului,
Dragoș-Florin Coman,
secretar de stat

p. Ministrul culturii,
Camelia Veronica Marcu,
secretar general

p. Ministrul lucrărilor publice, dezvoltării și administrației,
Augustin-Cătălin Iapă,
secretar de stat

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

